

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL SOCIALISTA A L'AJUNTAMENT DE MATARÓ PER A LA DECLARACIÓ DEL 3 DE DESEMBRE COM A DIA MUNDIAL DE LA LLUITA CONTRA EL NOMA

La noma (*cancrum oris* o estomatitis gangrenosa) és una greu malaltia de la boca i la cara que evoluciona amb rapidesa. Afecta principalment a infants de 2 a 6 anys que pateixen malalties infeccioses o malnutrició (o ambdues xacres alhora) i viuen en condicions d'extrema pobresa, amb una higiene bucodental molt deficient i un sistema immunitari totalment defectuós. També pot donar-se en adults que sofreixin immunodeficiència a causa del VIH, d'una leucèmia o d'altres malalties.

La malaltia, és dona sobretot a l'Àfrica subsahariana, encara que també s'han notificat casos a Amèrica Llatina, Àsia i altres regions. La noma comença com una lesió dels teixits tous (nafra) de les genives. Després evoluciona cap a una gingivitis necrosant aguda, que progressa ràpidament i destrueix teixits tous i després els teixits durs i la pell de la cara. En general es considera que és una afecció oportunista i no contagiosa.

Els supervivents pateixen desfiguració facial greu, tenen dificultats per a parlar i menjar, sofreixen estigmatització social. Per pal·liar-ne els efectes es fa una cirurgia complexa i un procés de rehabilitació molt estès. Si hom detecta la malaltia a fase primerenca, és possible atallar ràpidament la seva progressió amb mesures bàsiques d'higiene, antibiòtics i una millor alimentació.

Resulta difícil calcular amb precisió el nombre de casos de noma a causa de la ràpida progressió de la malaltia, l'elevada taxa de letalitat, la fragilitat dels sistemes de salut i de la vigilància epidemiològica, la mutabilitat i heterogeneïtat dels criteris amb què es defineix la malaltia, l'estigmatització social que l'acompanya i l'escàs coneixement que en tenen els agents de salut i cuidadors. Les xifres mundials d'incidència, prevalença i letalitat de l'OMS va calcular en 1998 (incidència de 140.000 casos a l'any, prevalença de 770 000, letalitat del 90%) continuen sent les més citades, però en realitat, donades les limitacions metodològiques, en gran manera es desconeixen tant la veritable

magnitud de la càrrega de morbiditat com el nombre de supervivents. D'acord amb informes i dades recents, potser la taxa de letalitat de la noma és ara inferior al 90%, i encara és possible reduir-la en gran manera si s'administra tractament en les primeres fases de la malaltia.

Des de principis dels anys 2000 s'han descrit més de 13.000 casos de noma en publicacions científiques. La distribució d'aquests casos posa de manifest que la malaltia és prevalent més enllà de l'anomenada "franja de la noma", regió del continent africà que s'estén de Mauritània a Etiòpia, perquè s'observa la presència de casos en pobles africans que queden fora d'aquesta zona i també en altres parts del món com Àsia i el Pacífic, Amèrica, Orient Mitjà i Europa.

La noma és un marcador de pobresa absoluta. En 2012, el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va afirmar que la desatenció de què és objecte aquesta malaltia pot arribar a constituir una vulneració dels drets bàsics dels infants i va formular un ampli conjunt de recomanacions concordes amb les estratègies del programa de lluita contra la noma de l'Oficina Regional de l'OMS per a Àfrica. El 15 de desembre de 2023, en una acció decisiva per a lluitar contra un dels problemes de salut més desapareguts del món, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va anunciar la inclusió de la noma (*cancrum oris* o estomatitis gangrenosa) en la seva llista oficial de malalties tropicals desateses (ETD). Aquesta decisió, que va ser recomanada per la 17a reunió del Grup Consultiu Estratègic i Tècnic sobre Malalties Tropicals Desateses (STAG-NTD, per les seves sigles en anglès), subratlla la preocupació i el compromís de l'OMS d'ampliar els serveis de salut a les poblacions més vulnerables del món.

Per tot això, el Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament de Mataró proposa a la Junda de Portaveus l'adopció del següent ACORD:

1. Instar l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i a l'assemblea de Nacions Unides que declari el dia 03 de desembre com la data Internacional de la Lluita contra el Noma.

2. Fer arribar els presents acords a altres institucions públiques i privades a que se sumin a la proposta, especialment la Federació Catalana de Municipis (FCM), el Parlament de Catalunya, el Congrés dels Diputats i els ajuntaments de la província de Barcelona.

Mataró, 4 de gener de 2026.

Francisco Javier Gomar Martín

Portaveu del Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament de Mataró.